

בית נאמן

נמסר במוצ"ש פרשת תזריע מצורע, ב' באייר התש"ף

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן': 079-9-367-367
או בקו בית נאמן:
079-9270505

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

א. מגדולתו של מרן הראש"ל רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל. ב. הרב אברהם ישעיהו הבר ע"ה. ג. בתפלה על חולה חובה להזכיר הזכות של החולה. ד. גנות הפרסום. ה. רבי משה חורב ע"ה. ו. רבי אליעזר בן הורקנוס. ז. רבי אלעזר בן ערך. ח. כתיבת חידו"ת ולימוד העיון. ט. ברכת "לישב בסוכה" אחר ברכת המוציא. י. בכל עיר צריך רב ספרדי ורב אשכנזי. י"א. שני אחים זה אחר זה בעליה לס"ת. י"ב. איך עולים לתורה במניין המרפסות. י"ג. השלמת פרשיות שהחסינו. י"ד. שכח או נסתפק אם ספר ספירת העומר.

דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו זרעו?!

ג. הגמרא אומרת במקרה דומה בבבא קמא (דף ב' ע"א) מעשה בנחוניא חופר שיחין שהיה חופר בורות ושיחין ומערות בשביל עולי הרגל שימצאו מים לשתות, והנה יום אחד הבת שלו נפלה לבור גדול. הלכו לרבי חנינא בן דוסא², והוא היה מתפלל, שעה ראשונה אמר להם עוד לא עלתה, שעה שניה לא עלתה, שעה שלישית עלתה, מצאו שבאמת עלתה מהבור, ראו אותה אמרו לה: איך עלית? אמרה להם: זכר של רחלים נזדמן לי וזקן אחד מנהיגו, הוא תפס בידי והעלה אותי (ש"א ב' ט). אומר שזה היה אברהם אבינו. אולי זו דמות של אברהם אבינו שהיה לו כבש), אז זה השכר. הלכו לרבי חנינא בן דוסא אמרו לו איך אתה ידעת את זה? אמר להם לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי³, אבל אמרתי **דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו זרעו?!** אותו צדיק הצטער במים האלה, הוא חפר בורות ושיחין ומערות בשביל עולי הרגל, הבת שלו תטבע בהם?! לא יכול להיות. התפללתי וברוך ה' התפלה נענתה⁴.

2. הוא היה בסוף תקופת בית שני, הוא אפילו היה בזמן בית שני, יש מקורות שהוא סיתת אבן גדולה ולקח אותה לבית המקדש ואמר זו התרומה שלי (ראה קהלת רבה א' א).
3. היום כל אחד עושה את עצמו נביא, פעם היו אנשים ישרים אמתים, אמר: אני לא נביא.
4. היה מקרה כזה אצל **רבי שמואל עידאן ז"ל**, בגיל שבעים בערך היה חולה סכרת, ולא היה זהיר כל כך, היה אוכל שומנים וכדומה, והנה **החליטו הרופאים שצריכים לכרות לו את הרגל**. הלכתי לבקר אותו בבלינסון והיה בוכה ממש, והרופאים אמרו אין לנו מה לעשות רק לכרות את הרגל, ביקרתי אותו וברכתי אותו לרפואה שלמה, **הרב עובדיה ע"ה אמר לו "רגלי חסידי יושמור"** (ש"א ב' ט). וכשאני ירדתי משם אמרתי למי שהיה אתי: **תשמע, אני חושב שלא יכרתו לו את הרגל, אמר לי מאיפה אתה יודע? אמרתי לו "דבר שנצטער בו צדיק יכשל בו הוא"?** מה נצטער הצדיק? הוא היה הולך לעשות ברית מילה אפילו בסוף העולם עד שפעם אחת שאל אותי: ביום ששי הזמינו אותי למול בשבת בטירת הכרמל, **עלי ללכת או לא?** אמרתי לו בטירת הכרמל אין להם מוהל! אמר לי: יש להם מוהלים, אבל הם רוצים אותי. למה רוצים אותי? כי עושה להם בחינם... יופי, אתה תעזוב את המשפחה, תלך לעשות שם שבת, והנסיעות עליך והכל עליך, בשביל למלא את רצונם של הקמצינים האלה?! אמרתי לו: לא, אתה לא תעשה ככה, **אתה לא חייב להם כלום, לא חסרים מוהלים, ואתה לא חייב לנסוע מפרס כץ בבני ברק עד טירת הכרמל**. דבר שנצטער עליו כל ימי חייו, ברגלים שלו הלך פה ושם, נסע באוטובוס, לא לקח מונית, יכשל בו? וככה היה, הביאו לו רופא אחד שמו דוקטור מרדכי ליפו, אני מכיר אותו מקרוב, פעם ראשונה שאמר לי השם שלו ככה, עשיתי לו גימטריא: **מרדכי ליפו גמטריא אליהו הנביא זכור לטוב**... יש לך ידים מברכות, רופאים אורטופדים אומרים אנחנו תלמידים שלו, אנחנו לא מגיעים אליו. טיפל בו אולי שנתיים-שלוש, כל שבוע היה הולך אתו הבן שלו **הרב דוד עידאן שליט"א** לירושלים, והוא מטפל בו, ולא כרתו לו את הרגל! הכל לקוח מהגמרא בבבא קמא הנז' **"דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו זרעו?"**

חסיד בגופו ובממונו

א. שבוע טוב וראש חודש טוב ומבורך, חודש אֵיך - אני י"י רופאך. שבוע שעבר לא הזדמן לנו לדבר על יום השואה והגבורה, והשבוע הזה צריך לדבר גם על יום הזכרון ויום העצמאות. ולמה לא דברנו? כי היו דברים דחופים יותר. היתה פטירתו של **הצדיק הגאון הראשון לציון הרב בקשי דורון זצ"ל**, מצאתי בפסוק במיכה (ז' ב'): "אבד חסיד מן הארץ וישר באדם אין", **אבד** - ר"ת השם שלו - אליהו בקשי דורון, **חסיד** - הוא היה חסיד, חסיד בגופו ובממונו, **בגופו** - התפלל כל ימיו בהנף החמה, אפילו כשהיה בחוץ לארץ היה מכתת רגליו שעה וחצי להגיע למנין נץ החמה, זה לא פשוט בכלל. והוא היה גם חסיד **בממונו**, כאשר נמצאה איזו יהודיה שחייתה עם ערבי שנים וילדה לו שני ילדים, ואחר כך נמאס לה והיא רוצה לחזור התקשרה ל"יד לאחים" אבל לא היה להם מקום, הלכו וחפשו עד שמצאו את הרב ע"ה אמר להם יש לי מקום בבית, בבית יש לך מקום? אמר להם יש לי חדר אחד שאני אקדיש אותו בשבילה, וככה רואים העוברים והשבים יש פה אשה ערבייה עם שני ילדים ערביים (היא לא ערבייה אבל היא נראית כמו ערבייה), מה זה? הרב הראשי מחזיק בביתו ערבים?! "על ערבים בתוכה" (תהלים קל"ז ב')... התברר שהוא השאיר אותה אצלו בבית עד שעברו חודש חודשיים שמצאו לה דירה פנויה. כמה דברים עשה בסתר. כמה ישיבות וכמה כוללים פתח. יש לו אוזן קשבת אצל העשירים בחוץ לארץ והיו נותנים לו כל מה שהוא צריך. ויש לו בנים, חתנים, ותלמידים שכתבו ספרים, זה לא פשוט. אבד חסיד מן הארץ. חשבתי שהרב חי שמונים ותשע כמניין **אבד חסיד**, אבל אמרו לי שהוא חי 79, הוא נולד בתש"א, **אבד חסד** - החסד אבד, 'אבד חסד' עולה 79.

הרב אברהם ישעיהו הבר ע"ה

ב. והשבוע מספרים על עוד משהו גדול מאד. הרב שטיפל במאות חולי כליות - הרב אברהם ישעיהו הבר נפטר. "איה סופר איה שוקל איה סופר את המגדלים" (ישעיה ל"ג י"ח), לפני כן כל חולה כליה צריך לחכות ולחכות ולחכות, אין מי שיטפל בו, ואם ימצא מישהו שאפשר להשתיל ממנו, לא תמיד הכליות מתאימות, והוא פתח מוסד לחולי כליות, כל מי שיש לו בעיה בכליות בודקים אותו, שמים את כל הנתונים שלו, אחר כך מוצאים מישהו אחר שהוא תורם שמתאים בדיוק לחולה, ויתכן שהתורם הוא יהודי חרדי והמקבל חילוני, יותר מזה, לפעמים מי שמקבל את הכליה הוא ערבי¹.

1. באו אנשים רעים מלשינים, אמרו הוא נותן כליות רק לבני משפחתו, העמידו אותו למשפט, כל מה שתוכל לדבר נגד חרדים תדבר. אז הוא הראה להם שהוא התרים גם לערבים וגם לחילוניים. אין דבר כזה, בהצלת נפשות נותנים לכולם. שלא ידברו הערבים שאנחנו שונאים אותם, אין לנו שנאה, רק נתנו לנו לחיות בשקט גם אתם תחיו בשקט.

להקדשות והנצחות 052-7130-552

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:45	19:59	20:38
19:02	20:01	20:35
18:52	20:02	20:36
19:00	20:00	20:34

אדם חייב תמיד להזכיר את הזכות של החולה

ד. והגמרא אומרת שם עוד משהו, **בכל זאת מת בנו בצמא, שנאמר "וסביביו נשערה מאד"**, - בנו של נחוניא חופר שיחין נפטר מתוך צימאון. למה? כי כתוב "וסביביו נשערה מאד", זה פסוק בתהלים (נ, ג), נשערה מלשון סערה (רוח סערה), וסביביו נשערה - סביבו יש סער גדול, אש לפניו תאכל וסביביו נשערה מאד, והגמרא דרשה נשערה מלשון חוט השערה, **"הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה"**. אבל בכל זאת הקושיא במקומה, **אדם עשה הרבה טובות למה קורה לו דבר כזה?** אז בשיטה מקובצת שם אומר אחד התירוצים הוא **שכאשר הבן שלו היה חולה בצמא, לא נמצא אחד שהזכיר את הזכות של אביו**. רבי חנינא בן דוסא הזכיר אותה, אמר אבא שלה עשה בורות שיחין ומקוואות לעולי הרגל, וכך יקרה לבת שלו שתטבע בהם! אבל כשהבן שלו חלה מתוך צימאון, אף אחד לא הזכיר את הזכות שלו. **אדם חייב תמיד להזכיר את הזכות של החולה.**

החולה בעצמו לא יזכיר את הזכות שלו, אבל אחרים יזכירו

ה. החולה בעצמו לא יזכיר את הזכות שלו, אבל אחרים יזכירו אפילו ברמז, עשה כך וכך וכך וכך. מגיע לו שיחיה ויבריא. הגמרא בברכות (דף י"ג ע"ב) אומרת: חזקיה שתלה בזכות עצמו תלו לו בזכות אחרים, והיינו דכתיב (ישעיה ל"ח, י"ז) **"הנה לשלום מר לי מר"**, חזקיהו המלך כשהיה חולה ואמר לו ישעיה הנביא שישאיר צוואה לביתו כי הוא ימות, אז הוא "הסב פניו אל הקיר" - התפלל מקירות לבו (ככה הגמרא מסבירה), אמר: **"זכור נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלבב שלם והטוב בעיניך עשיתי"** (מלכים ב' ג, ג), מאי והטוב בעיניך עשיתי? שסמכתי גאולה לתפילה, וגם כפשוטו עשיתי דברים טובים, בזמנו כל ישראל היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה (סנהדרין דף צ"ד ע"ב), ככה אתה עושה לי? **"ויבך חזקיהו בכי גדול"** (שם). ישעיהו הנביא עוד לא יצא מהארמון והביאו לו הודעה חדשה, תחזור לחזקיה ותאמר לו: **"שמעתי את תפלתך, ראיתי את דמעתיך, הנני רופא לך** - רופא בלי דגש, לא קל ולא חזק, כלומר לא בנייתוחים, רופא בקלות - **ביום השלישי תעלה בית ה"** (שם פסוק ה), וכך היה, חזקיה המלך התרפא. ולמה אמר חזקיה בתפילה שלו כשחלה "הנה לשלום מר לי מר", למה מר לך? אדרבא אתה צריך לרקוד שהתרפאת אחרי נבואה קשה של נביא? אלא אומרת הגמרא כי שם כתוב **"וגנתי על הארץ הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי"** (שם י"ט, ל"ד), אתה התפללת בזכות עצמך, לא, אתה לא מגיע לך, אלא בזכות דוד המלך שאתה מזרעו. ואילו משה רבנו שהתפלל בזכות האבות קיבל בזכות עצמו, איפה ראינו? במעשה העגל אמר **"זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך"** (שמות ל"ב י"ג), לא אמר תזכור לי מה שעשיתי, תזכור לי שקיבלתי את התורה, תזכור לי שאני מנהיג את ישראל במדבר ובכל מקום, לא אמר כלום, אלא אמר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, מה נאמר במקום אחר? **"ויאמר להשמידם, לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו, להשיב חמתו מהשחית"** (תהלים ק"ו כ"ג), הפסוק תלה כל הזכות במשה רבנו, ולמה? כשאדם לא תולה בזכות עצמו נותנים לו בזכות עצמו, וכשאדם תולה בזכות עצמו לא נותנים לו, אומרים לו לא מגיע לך, **והרב חיד"א אומר הוא לא יתלה אבל אחרים שיתלו בזכותו, הם יכולים לומר זה**. הרב הבר זכרוננו לברכה הציל נפשות ממוות. הרמב"ם ע"ה בספריו החיה מתים⁶, וזה הרב הבר החיה מתים, החיה

לא יכשל בו זרעו, וכל שכן שהוא לא יכשל בו.

5. מדוע דרשו ככה? כי **"נשערה"** הפעם כתובה בשי"ן לא כתובה בסמ"ך, אם זה לשון סערה צריכה להיות כתובה בסמ"ך, וכאן כתובה נשערה בשי"ן לרמז שהקב"ה מדקדק עם חסידיו אפילו על דבר קטן מאד.

6. ככה כתב המעתיק את פירוש המשנה שלו לסדר מועד, כתב שם שיר יפה: **"הא לכם צנצנת המן שגנו משה בן עמרם"** - משה רבנו, **"אך זה האיש משה"** - זה הרמב"ם **"הוציא**

מתים ממש, אנשים עומדים למות, אדם חולה כליות תוך כמה חודשים נגמר, כליה זה כמו לב, כמו שאי אפשר לחיות בלי לב אי אפשר לחיות בלי כליה, הכליה הראשונה הלכה, נשארה אחת רופפת, ואם בסוף לא ישתילו לו כליה מתאימה, זה לא שווה כלום. אדם שהחיה מתים ככה יקרה לו?! היו צריכים להזכיר את זה בתפלה עליו! אולי אכן הזכירו, אבל יש דברים שלא נוכל לדעת.

הפרסומת היא תמיד לא טובה

ו. ויש עוד סיבה, הפרסום לדבר. לפני כמה חודשים יצאה חוברת שמספרת על חמש מאות חולים ויותר (800 חולים) שטופלו על ידי הרב הבר. **הפרסומת תמיד לא טובה**, יש לך פרסומת טובה יותר ממעמד הר סיני? ורש"י אומר בפרשת כי תשא בפסוק **"ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל ההר"** (שמות ל"ד ג), הלוחות הראשונות שנתנו בפרסום גדול - במעמד הר סיני כל העולם רעד ורעש - נשברו, ועכשיו תעשה הכל בשקט, **"אין לך יפה מן הצניעות"**, ככה רש"י כותב, וזה דברי חכמים (מדרש תנחומא כי תשא פל"א), אין לך יפה מן הצניעות, גם פה יכולים לומר מי שיש לו בעיה בכליות יפנה לרב פלוני בטלפון פלוני, אבל לעשות מזה רעש גדול לא טוב, כמה שפחות רעש. אדם צריך לדעת שהרעש הוא לא בריא.

רבי משה חורב ע"ה

ז. השבוע הזה יש לנו פטירה של חכם גדול מהישיבה, **רבי משה חורב ע"ה**. נפטר בן חמשים וחמש. הוא היה בריא אולם ופתאום פגעה בו עין רעה. למה פגעה בו עין רעה? היה לו זיכרון מיוחד, הוא היה משנן כל דבר בגמרא מאה פעמים ואחת, ואולי מאתים ושלוש מאות, אי אפשר לדעת כמה פעמים היה משנן? הוא היה יודע כמעט כל התלמוד מלה במלה. אתה אומר לו איפה כתוב הדבר הזה? והוא אומר לך מופיע בגמרא הזאת דף פלוני ובגמרא הזאת דף פלוני ובגמרא הזאת דף פלוני, פעם אחת דבר לפני חכם יהודי צרפתי, אמר לו תגיד לי מי אמר לך שהמקורות האלה נכונים? אולי אתה טועה? אמר לו טוב, תקליט אותי מהתחלה עד הסוף, אם ראית מקור אחד שהוא לא מדויק אתה תקבל ממני מאה דולר! (הוא היה צריך לומר לו ואם ראית שהכל מדויק, אתה תתן לי אלף דולר... אבל הוא לא אמר את זה) ההוא הקליט הכל ובדק את הכל, לא מצא מה להעיר זה מדהים. מדהים. אביו היה עניו וצנוע, חי עד מאה ושתיים, שמו **רבי ברוך חורי** (חורי עשו אותה חורב) ומה הוא היה עושה? היה מדפיס תהלים מחולק לימי החודש, הדפיס בית מנוחה מחולק לכמה חוברות, הדפיס כל מיני דברים, והיה אומר הזכות מגיעה לדוד מלך ישראל, והיה מחלק ומחלק ומחלק, והקב"ה נתן לו אריכות ימים ושנים, מאה ושתיים שנה לפחות, אולי קצת יותר, והוא היה עניו מאד. פעם אמר עליו איזה רב מרבני ג'רבא (לא זוכר מי) **"הלוואי שנגיע לגן עדן שלו"**, אמרו לו אבל הוא לא תלמיד חכם כל כך, אמר להם אבל הזכויות שהוא מזכה את הרבים הם גדולות מאד. ולמה הבן שלו חי חצי החיים של אביו? כי הבן שלו התפרסם. אמרתי לו פעם פחות פרסומת פחות רעש, וגם **רבי בוגיד סעדון ע"ה** אמר לו אל תעשה את זה, אבל הוא רוצה להגיד את הדפים כדי שלא ישכח אותם⁸.

אותה לאכול פריה עם רם" שכולם יהנו ממנה. ואחר כך כתב על הרמב"ם: **"החיה מתים תוך בור גלות, על עצמותם צפד עורם. הביא בהם רוח דעת, ועליהם עור בינה קרם"**. ככה כתב. זאת אומרת הוא החיה אותם.

7. עד שהיו אברכים בישיבה שהיו מתלוננים לא נוכל ללמוד, הוא חוזר על המאמר עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם, אמרתי לו תקרא בלחש תקרא בנחת, או תמצא לך איזה חדר ותלמד שם.

8. הוא חיבר ספר **כתר תורה** כללי הש"ס מהתוס' - אלף ותתע"ג כללים, כתב ספר קרן אורה ויש בו שאלות ותשובות, כתב ספר על התורה **תורה מסיני**, ועוד כמה ספרים יפים,

ממונות כשרות שלום בית

בית ההוראה כסא רחמים

בנשיאות מרן רה"י רבנו מאיר מאזוז שליט"א

הנהל אלפוני 26 נועל האנני

02-5353-383

הינוד ילדים

הרבני אהרן אהרן

8:00-24:00

9:00

26 אהרן אלפני הקי"ה

www.yhr.org.il

בית ההוראה

26 אהרן אלפני הקי"ה

חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי

ח. יש לנו במשנה שקראנו היום בפרקי אבות (פ"ב מ"ט): **חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, רבי אליעזר בן הורקנוס, רבי יהושע בן גנניה, רבי יוסי הכהן, רבי שמעון בן נתנאל ורבי אלעזר בן ערך**. הוא היה מונה שבחן, **רבי אליעזר בן הורקנוס** היה לו זיכרון מיוחד - "**בור סוד שאינו מאבד טיפה**", מה זה בור סוד? הבור מכיל מי גשמים, ועושים לו סיד בפנים (סוד פירושה מסויד) כדי שלא יאבד טיפה, אם לא היה מסויד המים היו נבלעים בקירות? והוא היה בור סוד, מה הכוונה בור סוד? המוח שלו כאילו יש בו סיד שלא ישכח שום דבר, כל מה שלומד זוכר הכל. זה רבי אליעזר בן הורקנוס. אחר כך כל אחד ואחד השבח שלו. והאחרון שבהם **רבי אלעזר בן ערך כמעין המתגבר**, ויש שם שתי גירסאות מה אמר רבן יוחנן בן זכאי עליהם, פעם אמר "**אם כל חכמי ישראל יהיו בכף מאזנים ואליעזר בן הורקנוס בכף שניה מכריע הוא את כולם**", ואבא שאול אומר משמו הפוך, "**אם כולם ישבו בכף מאזנים וגם אליעזר בן הורקנוס עמהם ואלעזר בן ערך בכף שניה מכריע את כולם**", אומר הרב ברטנורא איך זה יכול להיות? מה רבי יוחנן אמר, ככה או ככה? אמר שניהם אמת, **לענין הזכרון רבי אליעזר בן הורקנוס מספר אחד, ולענין החריפות (מעין המתגבר) רבי אלעזר בן ערך מספר אחד**, כל אחד בנושא שלו, אחד בבקיאות ואחד בחריפות.

רבי אליעזר בן הורקנוס

ט. ומה היה סופם? רבי אליעזר בן הורקנוס הוא שעשה ויכוח על תנורו של עכנאי בגמרא בבא מציעא (דף נ"ט כ"ג), והוא הראה כל מיני מופתים ולא רצו לשמוע לו, אמר אם הלכה כמותי חרוב יוכיח, והחרוב זז ממקומו מאה אמה וי"א ארבע מאות אמה, אם הלכה כמותי אמת המים תוכיח, אם הלכה כמותי כתלי בית המדרש יוכיחו, וכל מה שאמר ככה התקיים. ובסוף אמר להם מן השמים יוכיחו, השמים יגידו לכם שהלכה כמוני, יצאה בת קול בבית המדרש ואמרה: "מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום", עמד רבי יהושע בן חנניה ואמר: רבוננו של עולם אנחנו למדנו בתורה שלך "אחרי רבים להטות" (שמות כ"ג ב'), "לא בשמים היא" (דברים ל"ג), עכשיו אנחנו נמצאים בארץ, ולא בשמים היא¹⁰. ובירכוהו - נידוד את רבי אליעזר, לא דברו אתו עד הרגעים האחרונים שלו. והוא גם כן לקח ללב, וכל יום כשהיה בא לומר "לדוד אליך" (נפילת אפיים) אשתו הייתה משגיחה עליו שלא יאמר שלא יעשה נפילת אפיים, פעם אחת טעתה בראש חודש חשבה שהוא יומיים והוא היה יום אחד [עיין מהר"ם שיף שם], ולכן לא השגיחה עליו ביום השני, אבל כבר ראש חודש עבר והוא עשה נפילת אפיים, מתוך הנפילת אפיים שלו נפטר רבן גמליאל גיסו שהיה נשיא ישראל (כל הוא היה נגדו

אבל צריך פחות רעש. נלמד מהבן איש חי, בצעירותו את כל הספרים שלו הוציא בעילום שם, חיבר **כתר מלכות** בכתב יד בעילום שם, חיבר שו"ת **תורה לשמה** ונדפס בעילום שם, כתב **הילולא רבא של רשב"י**, ומי ערך אותו? לא כתוב. נדפס בעילום שם. **הילולא דרבי מאיר** יש שם גימטריאות יפות מאד, ואני לא ידעתי מי עשה אותם, התברר שגם כן עשה אותם רבי יוסף חיים. מה שהוא הוציא בילדותו על שמו זה **אדרת אליהו** על התורה וספר רב ברכות. הספר **בן איש חי** שזה **הספר שלו הכי מפורסם בעולם, הדפיס אותו בגיל ששים וחמש בשנת תרנ"ח, תמיד ברח מפרסום ומעין הרע ומהכל**.
9. בג'רבא ידוע הדבר הזה, אם אתה לא מסייד את הבור אז חצי המים הולכים לאיבוד, אתה בא לחפש את המים בקיץ" באו על גבים ולא מצאו מים" (ירמיה י"ד ג)... אין מה לשתות.
10. מזה למד **הרב עובדיה ע"ה** שאין משגיחין בדברי קבלה נגד הגמרא (שו"ת יב"א ח"ב חא"ח סי' כ"ה אות י"ב), כל כ"א בשמים היא (אם אתה לומד רק על פי הקבלה בסוף תגיע לעשות דברים היפך ההלכות, אבל לא משנה כעת).

דבר הזה), באה אשתו ואמרה לו הרגת את אחי, והוא נשאר ככה עד שהיה חולה ועמד לעזוב את העולם, באו אליו תלמידיו ראו אותו שנפטר, עמד רבי יהושע ואמר הותר הנדר, הותר החרם, נגמר, (ככה כתוב בסנהדרין סי"ח ע"א), אבל כל התורה שהייתה בידו הלכה לאיבוד, נשאר ככה הלכות במשנה ובגמרא. אבל הוא ידע הרבה מאד דברים.

רבי אלעזר בן ערך

י. ורבי אלעזר בן ערך היה לו משהו דומה, אשתו היתה מפונקת ומעונגת¹¹ אמרה לו בוא נלך לדיומסת יש שמה אוויר טוב ומעינות, "מעיינות אזי יזובון. ופדויים עוד ישובון. ומי ישע ישאבון. והצרה נשכחה" (פיוט במוצאי יום מנוחה), בוא נלך לשם, אמר לה מה נעשה לתורה? אמרה לו מי יותר גדול אתה או החברים שלך? אמר לה הם קטנים ממני ואני גדול מהם. אמרה לו הם יבואו אליך. והוא שמע בקולה, מה יעשה? הלך לעיר אחרת, וחבריו לא באו אליו, ובינתיים שכח את הלימוד שלו, והיא מה אכפת לה, העיקר שיש לה שם פרחים ושושנים ומים זורמים ונחל עדנים וכו'... אחרי זמן חזר לעירו, אמרו לו ברוך הבא רבי אלעזר בן ערך, איפה אתה, אמר טוב חזרתי, אז נתנו לו לעלות לתורה בפסוק "**החדש הזה לכם ראש חודשים**", והוא קרא "**החדש הזה לכם**", "החדש" קרא אותה 'החדש' (הדל"ת והרי"ש דומות), "הזה" קרא אותה 'היה' (איך קרא אותה היה? בכתר ארם צובא הזייני"ם שלו קטנים מאד כמו יו"ד, יש הבדל קטן בינה ובין היו"ד, והנו"ן סופית שלו כמו הזי"ן שלנו), ו"לכם" קרא אותה 'לבם' (הכ"ף היתה מרובעת), "החדש הזה לכם". אמרו לו הלב שלך חרש, איך אתה קורא דבר כזה?! מה זה?! איך זה?! הוא שכח את הלימוד, ככה מסופר בגמרא (שבת דף קמ"ז ע"ב. ובמד"ר קהלת פ"ז פט"ו). ויש הסבר למה הוא טעה וכו' וכו'¹², אבל שניהם לא היה להם סוף טוב. רבי אליעזר בן הורקנוס ברכוהו עד סוף ימיו, ורבי אלעזר בן ערך שכח תלמודו. אם כן אתה רואה כל פרסום זה רע, **כמה שפחות פרסום כמה שיותר בריא**.

מי חיבר את ספר ילקוט יוסף?

יא. ויש לנו את הראשון לציון הרב **יצחק יוסף שליט"א**, שהוציא **ילקוט יוסף הראשון בגיל שמונה עשרה** (בשנת תש"ל ויש לי אותו) ושם לא כתוב מי המחבר רק כתוב "**הר"י יוסף**" (אר"י עלה מבבל. ב"ק דף ק"ז ע"א...) **מי זה הר"י?** רבי יעקב? רבי יוסף? רבי יהודה? אינך יודע מי זה. והנה גם אבא שלו כתב לו הסכמה ולא כתב בה את השם שלו, (אנחנו יודעים היום שהמחבר הוא רבי יצחק יוסף, אבל בילקוט יוסף הישן לא הוזכר בשום מלה), כי הרב היה מפחד מעין רעה. ואני ראיתי את זה, פעם מישהו שאל את הגר"ע יוסף בישיבת רשב"י, האם יש מקום לחשוש לעין הרע בימינו? והרב דיבר ארבעים דקות על ענין עין הרע שצריך להזהר ממנה, לכן צריך להשמר מעין הרע כמה שיותר. לכן גם החוברת על השתלת כליות היה צריך לעשות בפחות רעש, היו כותבים:

11. **המלבי"ם ע"ה** לקח אשה בגיל שלש עשרה. הוא נתן דרשה בגיל שלש עשרה וכולם השתגעו, איזה גאון זה. ועשיר אחד בזמנו (המלבי"ם נולד תקס"ט ונפטר בתר"מ, אז זה השנה היתה שנת תקפ"ב) אמר אתה גאון כזה, אני אתן לך את הבת שלי, ונתן לו אותה, והוא רוצה ללמוד והיא אומרת לו בוא נטייל, מאיר לייבש בוא נטייל, מחר אומרת לו בוא נלך לתיאטרון, בוא נלך לסינימה, אבל אמר לה אני צריך ללמוד, אני צריך ללמוד, לא הסתדר אתה, אחרי שנה התגרשו. וככה רבי אלעזר בן ערך, אבל לא התגרשו חס ושלום.
12. יש חכם אחד בדורנו, כתב ספר להוכיח מזה שטעה רבי אלעזר בן ערך, **שהדל"ת והרי"ש יכולים להיות דומים**, ואם אתה עושה דל"ת מרובעת בלי העוקץ זה כשר, אחרת לא היה טועה, ושהי"ד והזי"ן יכולים להיות דומים כמו שאמרתי שיש בכתר ארם צובא, והכ"ף והבי"ת גם כן, אפשר לעשות בל"ת בלי העוקץ כלומר מרובעת והיא כשרה, ככה הסביר את הטעות של התנא.

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוצה ע"י מגוהים מוסמכים מיושבת כסא רהמים

"כמה מאות נעזרו על ידינו, ומי שיש לו איזו בעיה שיפנה אלינו" וזה הכל. אבל חוברת שלמה על הדבר הזה, זה לא תמיד בריא, כמה שפחות יותר טוב.

לכתוב וללמוד לעיין

יב. ומאידך יש טעות אצל בחורים בהרבה ישיבות, שהם לא כותבים כלום, ורק כשמגיעים לגיל מבוגר (שמונה עשרה, תשע עשרה, עשרים), מתחילים לשרטט מעט¹³. וכל הזמן רק כותבים סיכומים של הרב, אבל האם הרב בודק את מה שאתם מסכמים? הרי יכול להיות שאתם עושים שיבושים. אבל ככה הם לומדים. וזה לא נכון, **כי כבר מילדות צריך לכתוב, וככה נרוויח שני דברים, קודם כל שאדם ידע לסגנון, ודבר שני שכאשר אדם יכתוב בילדותו יבוא הרב ויאמר לו הדבר הזה טעות, והוא לא יתווכח. אבל היום אף אחד לא מוכן לומר טעיתי¹⁴.** פעם מישהו שאל את הרב חירארי ע"ה, תגיד לי מה זה "עיון תוניסאי"? ענה לו "העיון התוניסאי" זה פשוט. שתק, וחזר ושאל: אבל כולם לומדים פשוט, א"כ מה זה "עיון תוניסאי"? חזר הרב ואמר לו: זה הפשוט! (ככה כתוב בספר החדש "אהובו של מלך"). **ההבדל בין העיון התוניסאי לשאר העיונים שבעולם, ששאר העיונים עושים פלפולים ומוציאים את דברי המחבר מכוונתם, המחבר אמר אסור, והם אומרים זה לא בדיוק אסור, אלא אסור מצד הגברא ומותר מצד החפצא, או אסור מצד החפצא ומותר מצד הגברא... לא עושים ככה. אם המחבר כתב מותר, מותר. המחבר כתב אסור, אסור! אתה יכול לחפש מה הטעם, אבל לא להפוך את דבריו, ולא להפוך אור לחושך וחושך לאור. זה "העיון התוניסאי". ואיך מגיעים לעיון כזה? ע"י שאתה לומד אצל הרב מהתחלה, וכאשר אתה כותב פלפולים של הבל, הרב אומר לך: תגיד לי מה זה? ארבעה דפים של שטות שאין בהם ממש, יש גמרא מפורשת נגד דברייך. גמרנו¹⁵. אבל אם אדם לא מתרגל לזה בצעירותו, כשהוא מבוגר הוא חושב לעצמו, היתכן שאדם כמוני יטעה ולא ישים לב?! עדיף שהפלפול שלי ישאר, וכך אולי יום אחד יקום מישהו שימצא ישוב בין הגמרא ובין הדברים שלי... אל תחפש ישובים, תחפש את האמת! זה הלימוד האמתי.**

ברכת "לישב בסוכה" אחר ברכת "המוציא"

יג. הרב בקשי דורון ע"ה כתב דברים כל כך נכונים. בקובץ "שנה בשנה"¹⁶

13. פעם מישהו כתב ספר והביא לי, שאלתי אותו על מה הספר מדבר? אמר לי, כתובים בו טעמי המצוות על פי ספר החינוך והחיד"א וכו' אמרתי לו בסדר, אבל מה אתה רוצה? אמר לי, אני רוצה שתקרא את ההקדמה שכתבתי. עברתי על ההקדמה, וראיתי שכתב: לא באתי לחדש דברים שאף אחד לא יודע רק באתי לחזור על דברים ידועים. וזו ההקדמה שכתב מסילת ישרים... זה מה שהם יודעים, גמרא מוסר ומסילת ישרים, אבל חידושים לא כותבים.

14. הוא חושב, איך יתכן שאני טעיתי?! הרי אני אף פעם לא טועה, אני בבחינת "צדיק יסוד עולם". אבל ראינו הרבה צדיקים יסודי עולם שאינם מבינים פשוט חומש עם רש"י... אינם מבינים מאומה. והם עקשנים מאד. עד שלמדתי לקח אחרי ארבעים שנה בארץ ישראל, לא להתווכח עם אף אחד, אני רק אומר שהפירוש הוא כך וכך, ואם תרצה תקבל ואם לא תרצה, לא צריך.

15. יש ספר שיח כהן של רבי אליעזר כהן (חכם מג'רבא והדפיס אותו בארץ, שיח בגימטריא אליעזר), ובסימן הראשון יש שם פלפול באיזה נושא ושלח אותו לרב דבליצקי ז"ל, וכתב לו מכתב, ונדפס בספר (שם ס"ב), שם הוא משבח שהעיקר הוא לעיין יפה, ופעם היה אחד שכתב פלפול שמשטרע על ארבעה חמשה דפים, ואחרי שגמר את הפלפול כתב: "שוב ראיתי שגמרא פלונית סותרת את דברי", א"כ למה אתה ממשיך להחזיק בפלפול הזה?! הגמרא סותרת והפלפול נשאר בספר. לא עושים ככה, אם טעית, וטעית! ותעביר על הכל קולמוס. ככה לומדים. [ושם הרב דבליצקי ע"ה משבח את המחבר שהוא לא מפלפל אלא דן לעומקה של הלכה, ולא כמו אלו המפלפלים].

16. כל שנה מוציאים אותו. וכותבים בו כל מיני רבנים בכל מיני עניינים, לפעמים יש שם מאמרים יפים מאד, ולפעמים סתם חריפות. והיו כותבים הלכות לספרדים ולאשכנזים. והרב שהיה עורך לאשכנזים שמו הרב אהרן פיצ'ניק, ולספרדים היה חכם אחד, ואח"כ נתנו לרב בקשי דורון (פשהיה רב ראשי) לעבור על הדברים.

ראיתי דבר שלא ראיתי בשום ספר. הבן איש חי אומר (ש"א פרשת האזינו הלכה ה) שכאשר אדם אוכל לחם בחג הסוכות בתחילה מברך "לישב בסוכה" ואחר כך "המוציא", ואומר ככה נהגנו מימי הסבא שלי, אבל מרן כותב (סי' תרמ"ג ס"ג. וע"ש בטוב"י) שאפילו שמהר"ם מרוטנברג היה עושה אחרת, העולם נוהגים לברך "המוציא" ואח"כ "לישב בסוכה". ואם תאמר שזה הפסק, יש ראייה מהקידוש שזה לא נחשב הפסק, שהרי בקידוש אנחנו מברכים "בורא פרי הגפן" ואחר כך מברכים "לישב בסוכה" וא"כ אותו דבר באכילת הלחם, קודם כל יברך "המוציא" (כנגד בורא פרי הגפן) ואח"כ "לישב בסוכה", ואין שום טעם לחלק ביניהם. וראיתי בשו"ת יחיה דעת (ח"ה סי' מ"ז) שגם הוא נוטה לדעת הבן איש חי, אבל הוא לא הסביר מה החילוק בין קידוש להמוציא. ותמיד היה בלבי שלא ברור מדוע פוסקים כך, הרי מרן אומר אחרת שנוהגים לברך "המוציא" ואחר כך "לישב בסוכה", ולא מצאתי מי שירגיע אותי (יפאהד לי קלבי בערבית). עד שראיתי בספר הזה "שנה בשנה" (התשנ"ד עמ' 100) שהרב בקשי דורון כתב שהעיקר לברך "המוציא" ואחר כך "לישב בסוכה". ברוך ה' מצאתי לי חבר. הוא לא היה אומר רק מה שאומרים בספרים, אלא היה בודק ופוסק¹⁷. והדברים שלו נכונים, וככה אנחנו נוהגים כמו שכתב מרן, קודם כל מברכים "המוציא" ואחר כך "לישב בסוכה", וכמו שעושים בקידוש.

בכל עיר צריך רב ספרדי ורב אשכנזי

יד. אבל יש לו דבר אחד תמוה, הוא רצה לבטל כפילות הרבנים, שלא יהיה בעיר אחת שני רבנים אחד ספרדי ואחד אשכנזי, אלא אמר נעשה חוק חדש שככל עיר נראה מי רוב התושבים שבה, אשכנזים או ספרדים, אם רובם אשכנזים, יהיה בה רב אשכנזי בלבד, ואם רובם ספרדים, יהיה בה רב ספרדי בלבד. ומה אתה חושש אולי הרב האשכנזי יפסוק שלא כדעת הספרדים, הרי היום כבר אין דבר כזה, כי יש לנו את כל הספרים, אם ספרדי ישאל רב אשכנזי הוא יפתח שדי חמד וכף החיים ולפסוק לו, ואם אשכנזי ישאל את הרב הספרדי, יפתח משנה ברורה. אבל מחילה מכבודו, הדבר הזה הוא טעות, כי בלאו הכי אנחנו הדתיים מקופחים, וכבר לוקחים לנו את הכל¹⁸. א"כ היתכן שנמעט מכבודם של אלה באלה?! אסור לעשות את זה. ולא רק זה, אלא שבתורה כתוב מפורש שצריך שיהיה רב ראשי ספרדי ורב ראשי אשכנזי, איפה זה כתוב? "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, אשר ה' אלוקיך נותן לך לשבטיך" (דברים ט"ז י"ח), מה זה "בכל שעריך"? בכל עיר ועיר, ומה זה "לשבטיך"? הרי בכל עיר ועיר צריך לשים בית דין, אפילו עשרים עיר של שבט אחד, תשים לכל עיר בית דין, אם כן למה כתוב לשבטיך? התוספות אומרים בסנהדרין (דף ט"ז ע"ב ד"ה שופטים) ש"לשבטיך" בא ללמד שאם היו בעיר אחת שני שבטים, תעשה לכל שבט דינים לבד. וגם הרמב"ן (פרשת שופטים שם) אומר אותו דבר, "בכל שעריך" הכוונה בכל הערים, ו"לשבטיך" הכוונה שאם יש בעיר אחת שני שבטים, כמו ירושלים שהיו בה שבט יהודה ושבט בנימין, תעשה בית דין לשבט יהודה לבד, ובית דין לשבט בנימין לבד. ואפילו שכל אחד יודע לקרוא בספרים של השני, מכל מקום כיון שדעתו אחרת הוא לא יכול לפסוק נגד מנהג אבותיו. ואמנם יש כאלה מיוחדים שיודעים לפסוק

17. פעם היו ויכוחים רבים בין רמ"א למהרש"ל, ופעם מהרש"ל לכתב כנגד הרמ"א: "כל מה שמצא כתוב אמר אני מאמין" (הגהות שער דורא סי' ל"א). והחוות יאיר מצטט את זה (סי' קצ"ב את ע). והדרך הנכונה היא לבודק כל דבר, ולא להאמין לכל מה שרואים, והנה הרב בקשי דורון, לא כל מה שמצא כתוב אמר אני מאמין, ואם יש לו סברא אחרת אומר את דעתו.

18. ואפילו הגרושים שנותנים לאברכים, יש בני אדם שענים צרה בזה ואומרים: "האברכים לוקחים את כל הכסף"... ומשמים נעשה בסיעתא דשמיא שהם סתמו את פיהם והלכו לאפוזיציה, די, מסיפק מכאב הראש שהם עושים.

השלמת פרשיות שהחסירו

יז. המשנב"ע"ה (סי' קל"ה ס"ק ו') כתב בדעת הגר"א (סי' קל"ה ס"ב) שאין להשלים שתי פרשיות בבת אחת, אלא רק את הפרשה האחרונה. למשל, אם לא קראו כמה פרשיות כגון ויקרא צו ושמיני, ועכשיו בפרשת תזריע מצורע יש אפשרות לקרוא על פי החוק, **כותב המשנב"ב שמשמע מביאור הגר"א שלא יכולים לקרוא אלא רק את הפרשה האחרונה שלא קראו בלבד**. ואיך למד את זה מהגר"א? ממה שהגר"א דימה דין זה לדין תפילה, שבדין תפילה יש הלכה שאם אדם טעה ולא התפלל מנחה, מתפלל ערבית שתיים, אבל אם טעה ולא התפלל שחרית ומנחה, לא תפלל ערבית שלש, אין דבר כזה, אלא יכולים להשלים רק את התפילה האחרונה (ש"ע סי' ק"ח סעיף ד'). אבל זה לא מוכרח, כי הגר"א מדבר על דברי הרמ"א (בסי' קל"ה ס"ב), ושם הרמ"א דיבר באופן שדילגו פרשה אחת, והביא הגר"א דוגמה לזה מהשלמת התפלות. ובאמת יש הבדל בין התפילה ובין קריאת התורה, שבתפילה אם אתה חוזר על התפילה כמה פעמים זה חשש ברכות לבטלה (כי אתה אומר: מגן אברהם, מחיה המתים, האל הקדוש, חונן הדעת וכו', גמרת ואתה חוזר שוב: מגן אברהם, מחיה המתים, האל הקדוש, חונן הדעת, איפה הדעת שלך?!...) כמה פעמים אתה חוזר? לכן חוזרים פעם אחת ולא יותר. אבל כאן בעליה לתורה, זו לא ברכה לבטלה, כי אתה רק קורא מתחילה כמה פרשיות לפני כן עד הפרשה הזאת, ואחר כך שבעה עולים קוראים כרגיל. לכן אין ראייה מהגר"א שצריך להשלים רק את הפרשה האחרונה בלבד. וראיה שאין דין השלמת הקריאה דומה לגמרי להשלמת תפלה, כי הרי בתפילה שמתפללים תשלומין, מתפללים קודם את התפילה שצריך להתפלל עכשיו, ורק אחר כך מתפללים את תפילת התשלומין (שם סעיף ב'), וא"כ האם יתכן שמישהו יאמר דילגנו פרשת צו ושמיני, אז עכשיו נקרא קודם את פרשיות תזריע מצורע, ואחר כך נחזור בחזרה ונקרא צו ושמיני? אמנם יש דעה כזאת אבל זו דעה דחוייה מכל הפוסקים, האם יתכן שהגר"א יסבור כך? ודאי שלא. אלא קוראים על הסדר: צו, שמיני, תזריע מצורע. וכל זה רק אם לא הייתה קורונה, אבל עכשיו בגלל הקורונה קשה לעשות את זה²¹. כי צריך להזהר כמה שיותר. גם בגלל מצוות "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" (דברים ד' ט"ו), וגם בשביל שהחילונים לא יאמרו שהחרדים מביאים להם את כל המחלות. ובאמת החרדים לא מביאים מחלות אלא מביאים תפילות. מישהו אמר לי ש"נגיף הקורונה" עולה גימטריה תפלה. העולם לא יודע מה זה כח של תפלה. שבוע שעבר סיפרו על אשה מבוגרת בגיל 94 שחלתה בקורונה וכולם התיאשו ממנה, כי בגיל כזה אין לה סיכוי. אבל היא חזרה מבית החולים בריאה! זאת אומרת שבשעה שמתפללים על אדם צריך להאמין שהקב"ה יכול לעשות את הכל. אין דבר נעלם ממנו, ואין נסתר מנגד עיניו.

שכח לספור יום אחד

יח. יש חכמים שאומרים שמה שאמר בעל הלכות גדולות בספירת העומר שצריך "תמימות" [כלומר אם לא ספר יום אחד, לא יכול להמשיך לספור בברכה], זה דווקא אם שכח בלילה הראשון, אבל אם הוא ספר בלילה הראשון והשני וכו' ובאמצע שכח איזה לילה אחד, זה נקרא תמימות. אבל באמת זה לא נקרא "תמימות", כי אם יש לך בגד שיש בו חור כאן וחור שם, האם זה נקרא בגד תמים? התורה מצוה לקחת "שני כבשים בני שנה תמימים" (במדבר כ"ט), ויש לך כבש שיש לו בעיה באוזן או ברגליים אבל לא בראשו, האם זה נקרא "כבש תמים"? ודאי שלא. א"כ גם כאן בספירת העומר "תמימות" פירושו שכל המניין כולו תמים. וככה מוכח מהתוספות במנחות (דף ס"ו סע"א ד"ה זכר) שכתבו בשם בה"ג, שאם "הפסיק" יום אחד ולא ספר, שוב אינו סופר. לא כתבו שאם הוא לא ספר יום ראשון שוב אינו סופר, וא"כ גם אם

21. היא כמו עצם בגרון אל תקרי בגרון אלא בקרון - בקורונה. ה' ירחם.

גם לצד השני¹⁹, אבל בדרך כלל זה לא מצוי²⁰. ובענייני טריפות ובשר חלק, האשכנזים לא מדקדקים כל כך, והספרדים מקפידים על בשר חלק. א"כ למה אנחנו צריכים להקל ולאכול דבר שהוא טרף לדעת מרן? ודאי שלא כדאי.

שני אחים זה אחר זה בעליה לס"ת

טו. שאלו אותי על "בית הכנסת" שכולם משפחה אחת, כולם מתפללים בבית [בצל ימי ה'קורונה] והמניין כולו מאחים וקרובים, האם יכולים להעלות שני אחים זה אחר זה [כי בד"כ לא מעלים שני אחים אחד אחרי השני מחשש עין הרע. ראה שו"ע סי' קמ"א ס"ו]? והתשובה היא שאפשר. כי אי אפשר שהקורא יקרא את כל הפרשה לאחד. אלא יעלו שבעה ואין כאן חשש של "עין רעה", כי כולם חיים ביחד - "כולנו בני איש אחד נחנו, פנים אנחנו, לא היו עבדיך מרגלים" (בראשית מ"ב י"א), וכיון שכולם אחים אין בעיה. אמנם אם היו שתי משפחות, אין הכי נמי שיעלו אחד מהמשפחה הזו ואחד מהמשפחה השניה, אבל באופן שכולם משפחה אחת, מותר להם להעלות שני אחים ביחד, ולא צריך להגזים בחשש של עין רעה נגד ההלכה.

יורד לפני התיבה

טז. ואם אנשים מתפללים במרפסת, ומצרפים את המרפסות (ככה דעתי שאפשר לצרף, וככה דעת הרב שטרנבוך ועוד), כשמעלים מישהו מהמרפסת השניה לא יברך משם וישמע את הקריאה, אלא ירד ממקומו ויעלה למרפסת שבה הס"ת ויעמוד במרחק הראוי מן החזן, ויקרא כמה פסוקים וילך, ואם הוא בעצמו יודע לקרוא לבד, החזן יתכבד וישב במקומו, ויקרא העולה את הפסוקים שלו ואחר כך יעלה מישהו אחר.

19. וכמו שהיה מעשה באשה אשכנזייה שמצאה בתבשיל שלה בפסח גרגיר אחד של אורז, והיא חושבת שאורז זה חמץ גמור. ומה אפשר לעשות? אם תגיד לה שזה מותר, היא תאמר האורז מותר, ותקל תמיד כמו הספרדים וגמרונו. הלכה לרב האשכנזי ואמר לה שאלה כזאת יפתור אותה רק הרב מרדכי אליהו ע"ה, הלכה אליו ואמרה לו שלח אותי רב פלוני שתפסוק לי. שאל אותה הרב מרדכי אליהו, את אשכנזייה אמרה לו כן. שאל אותה: האם יש בתבשיל ששים כנגד האורז? ודאי שיש, הרי זה גרגיר אחד והקדרה היא גדולה, יש ששים ויש גם פי שש מאות... אמר לה א"כ הכל מותר לך ופעם אחרת תזהרי. כך עשה בחכמה, ולא אמר לה שהאורז מותר, ואנחנו הספרדים אוכלים אורז בפסח, וכמו שהגמרא (פסחים דף ק"ד ע"ב) מתירה אותו. וגם לא אמר לה שכל התבשיל ילך לאיבוד, כי גם זה לא נכון. הרמ"א כותב מפורש (סי' תנ"ג ס"א) שהאורז אינו אוסר תערובתו אלא תזרוק רק את הגרגיר של האורז, אלא עשה בחכמה ושאל אותה האם יש ששים וזה בטל בששים (ואם תמצא לומר שתטעה ותבוא להתיר חמץ גמור בששים יש לנו דעת השאלות (פרשת צו שאלתא פ') שסובר כך). צריך לעשות כל דבר בחכמה, לדעת מה לענות, אבל לא כולם עושים כך.

20. פעם היה מעשה ברב גורן, שבאו בעלים ספרדים שהגשים שלהם לא הביאו ילדים עשר שנים, והם רוצים לקחת אשה אחרת, והרב גורן התנגד, ופסק להם שבשום פנים ואופן אין היתר. אבל מדוע? הרי הספרדים לוקחים אשה אחרת כאשר האשה מסכימה, וכאן הגשים הסכימו. אבל הרב גורן התעקש "אנחנו אשכנזים!", בסדר, אתה אשכנזי אבל אנחנו ספרדים. והחוק היה שרק אם שני הרבנים הראשיים לישראל - הספרדי והאשכנזי, מסכימים ל"ביגמיה" (לקחת אשה אחרת) מתירים לבעל להינשא. ואם לא התירו שניהם, אסור. (ה"ביגמיה" זה דבר תמור אצל החילונים יותר מכל התורה כולה, הם שומעים ביגמיה הם מזדעזעים - רחמנא ליצלן...). הרב עובדיה התייר, והרב גורן לא התייר בשום פנים, וככה נשאר ארבעים משפחות עירייתם בלא ילדים. והנה האנשים של הרב כנסת עשו "משאל עם" על הדבר הזה, ויצא שגם הרב הספרדי יכול להתיר לבדו, וגם הרב האשכנזי יכול להתיר לבדו. והרב עובדיה בן פורת יוסף (עכשיו הוא נמצא בשמים), אמר: תביאו לי את כל התיקים של המרוקאים האלה שנשארו עגונים, והביאו לפניו ארבעים תיקים, והתייר את כולם - מותרים לכם, מותרים לכם, מותרים לכם, הרי הנשים הסכימו, מה אתה רוצה מהם? כי הרי אם אין ילדים זו משנה ערוכה שיוכל לישא אשה אחרת (יבמות דף ס"ד ע"א), ואפילו יכול לגרש את הראשונה. ואחרי שהתייר, רובם הביאו ילדים. אתה רואה כמה זה טוב שכל עדה תשמור על המנהגים שלה, ולא להגיד על המנהגים של אחרים שזה מנהגים של "עמי הארץ", כי הם לא עמי הארץ, ואדרבא עיקר הדין כמו הספרדים, שהרי כך מפורש במשנה ביבמות.

יוסף חיים ע"ה מוצא כל לילה גימטריא שקשורה למניין אותו לילה. ולא אחת ולא שנים, לפעמים הוא מוצא אפילו עשרים גימטריאות. "אנא למען משה רבנו הנקרא "טוב" וכו' הושיענו בספירת יום שבעה עשר והצליחנו בספירת יום שבעה עשר", "אנא למען התורה הנקראת טוב" וכו' וכו'. ואם יום אחד אבא לא היה בבית הכנסת והתפלל בבית, ולמחרת הסתפק אולי ספר אולי לא, מה הוא עושה? הוא מביא את הספר לשון חכמים ובודק, אם הוא זוכר את החשבונות של הלילה של אתמול, זה סימן שהוא ספר. אבל אם הם חדשים בעיניו - "חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה ג' כ"ג), זה סימן שדילג. (על יום הזיכרון ויום השואה בלא נדר נדבר מחר. אולי ישמיעו אותם ביום העצמאות).

אל מלא רחמים יתמלא ברחמים על נפש רוח נשמת הגאון הצדיק והצנוע **רבי יעקב יוסף** בן מרגלית בנו של מרן הרב עובדיה ע"ה. שנפטר כהשבוע הזה. ועל נפש מורנו ורבנו הגאון **רבי משה זקן מאזוז** ראב"ד ג'רבה, שנפטר ביום ב' באייר (התרי"ה), ועל נפש הגאון הצדיק **רבי סאסי כהן** רב מושב ברכיה, שגם כן נפטר כהיום הזה, ועל נפש **רבי משה חורב בן שאשונה** שנפטר כהשבוע הזה. רוח ה' תניחם בגן עדן, ותהי נשמתם צרורה בצרור החיים. אמן כן יהי רצון.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך וישמור וינצור ויעזור, את כל **הלומדים בבית נאמן**, וכל **השומעים דרך הוידאו** או בכל דרך שהיא. **גם בעברית וגם בצרפתית** ובכל שפה שבעולם, "בכל לשון שאתה שומע", ה' יתברך יתן להם חיים טובים וארוכים, שמחת חיים, רפואה שלמה, בריאות אינתה ובשורות טובות. ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן.

שכח בימים שבאמצע לפי בה"ג אינו ממשיך לספור בברכה. וככה דעת תרומת הדשן (ח"א סי' ל"ז) **וככה פסק מרן** (סי' תפ"ט סי"ח) **וככה נהגו כל הדורות.** אי אפשר לעשות כל הזמן פלפולים לעקור הלכות בשלחן ערוך. לא עושים ככה. "לא זה הדרך ולא זה העיר" (מלכים ב' ו' י"ט).

מסופק הלילה אם ספר אתמול

יט. אבל כיון שסברת בה"ג נחשבת סברא יחידאה, וגם תוס' (שם) אמרו "ולא יתכן"²², אז למעשה לא חולקים על בה"ג אלא חוששים לדעתו, ואם שכח לילה אחד אינו מברך, אבל אם יש ספק ספיקא מברכים, למשל אם אדם מסופק אם ספר אתמול או לא, אפילו שאנו חוששים לדעת בה"ג שאם שכח אינו ממשיך לברך, אבל זה דווקא אם ודאי לא בירך, אבל כאן יש ספק, שמא לא דילג ויכול להמשיך לספור. ואם תמצא לומר שדילג, אולי הלכה כמו התוספות שכל לילה מצוה בפני עצמה, ויכול לברך במקרה כזה (מרן שם), אבל לא חולקים על בה"ג לגמרי. **אבא ע"ה** היה עושה "פטנט" שלא ישכח אם ספר או לא, הוא היה קורא לאחר הספירה "הושענא" מספר לשון חכמים (ח"א סי' ע"ז)²³. ובהושענא הזו **רבי**

22. למה אמרו שלא יתכן? שהרי אנחנו מברכים כל לילה, ואם אתה אומר שכל הלילות נחשבים יחד, לא נוכל לברך על כל לילה, שהרי יש לנו לחוש אולי מחר הוא לא יוכל לספור. ויש לזה עוד הוכחה מספירת שבעה נקיים, שלא מברכות על זה. והתוספות אומרים בכתובות (דף ע"ב ע"א בד"ה וספרה) שהטעם הוא שמא תראה ובטלה ספירה למפרע. וא"כ גם לעניין ספירת העומר אמנם היום מניית, אבל מי יודע מה יהיה מחר, אלא שהסברא הנכונה יותר שכל לילה מצוה בפני עצמה. אבל למעשה לא חולקים על בה"ג.

23. וגם אנחנו קוראים את זה. ויש מהדורא יפה שעשה בן אחי [ר' אורי מאזוז] ושמה "שערי רחמים", והיא מוגהת ומדויקת מנוקדת ומסודרת להפליא. זה ספר יפה מאד, רק שחסר בו תפלות לשביעי של פסח שנמצאים בלשון חכמים (ח"א סי' נ"ז), ע"ב שמות וכו'. ואם פעם יעשו מהדורא שניה, שיוסיפו את זה. אולי ישנם כמה תיקונים קטנים שכתבתי אותם בגליון של הספר שלי. (אין ספר שלא עובר את התיקונים שלי, זו בעיה שלי... כמה שפחות לעשות תיקונים יותר טוב).

ספר השיעור - עלוני בית נאמן תשע"ד

יצא לאור

ניתן להשיג < **08-6727523** > שלוחות 1,2,3,6
 להזמנות מדוכזות **052-7130554**
 להארות הערות והזמנות ניתן גם במייל: bait.ncheman@gmail.com

מוקדים לרכישת ספר השיעור

אלעד	רוסי בן קיסמא 41	משפחת ממיה	בתאום מראש	052-7117015
בני ברק	רבי עקיבא 129	משפחת כהן	בתאום מראש	03-6168435
בני ברק	ישיבת כסא רחמים רחוב עזריאל 26	חנות ספרים בישיבה, פתוח מהשעה 12:00 בצהריים		
בני ברק-פרדס כץ	השניים 13	משפחת עידאן	בתאום מראש	052-7130552
פתח תקוה, תל אביב	טרומפלדור 52 פ"ת	הרב אמיר כהן	בתאום מראש	050-4128940
רחובות	הרצל 140/7	הרב בני רבינו	בתאום מראש	055-9987733
טבריה	טבור הארץ 17/8 כניסה ב	משפחת מאדר	בתאום מראש	053-3115492
מעלות ויישובי הסביבה		הרב זרח כהן	בתאום מראש	054-8492798
עכו ונהריה		הרב דודו חזן	בתאום מראש	058-7618218
צפת, חצור, קרית שמונה		הרב נתנאל בוקר	צה"ל 8/6 צפת	050-4112655
חדרה-עכו		יצחק עטיה	בתאום מראש	054-2425447
רכסים	מרגנית 12	משפחת ציידא	בתאום מראש	0527660537
ירושלים	ראש פינה 5	משפחת כהן	בשעות הצהריים בתאום מראש	052-7681914 052-7128760
ירושלים	יחנן הסנדלר 10	משפחת כהן	בתאום מראש	052-7675204
ירושלים	קתית 22 ג.ש	שאל	בתאום מראש	054-8449460
ירושלים	בית האוצר העברי		אגרפס 2	
אשדוד	שד' עזריהו 20/4	משפחת כהן	בתאום מראש	050-4122043
אשדוד	ינאי 8	הרב נהוראי פרוחן	בתאום מראש	052-7636092
אשדוד	אדמור מבעלז 19	משפחת כהן	בתאום מראש	054-8410655
אשקלון	חנות מוריה		רחוב העבודה	
אשקלון	ההסתדרות 39/7	משפחת כהן	בתאום מראש	052-7128761
אשקלון	בלפור 39/1	משפחת נעמן	בתאום מראש	08-6455550
קרית גת	הצדיק משטפונשט 16/5	משפחת עידאן	בתאום מראש	054-8447187
קרית גת	חנות מחשבה טהורה לתשישי קדושה וספרי קודש, ליד ת. מרכזית הישנה			
קרית גת	מש' הארבל 23	משפחת כהן	בתאום מראש	052-6748693
נתיבות	ויצמן 30/9	משפחת סעדה	בתאום מראש	052-7618785
נתיבות	הרב אבוחצירא 54/2	הרב יוסף חיים נחום הלוי	בתאום מראש	054-8484512
דימונה	רח' בר כוכב	טל דימרי	בתאום מראש	050-5882272
אלת	נפתון 7052/28	צבי כהן	בתאום מראש	050-4944496

עורך: הרבני ר' שמואל עידאן שליט"א

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שעות 23, בין הפותרים ככונה יוגרל פרס (חובה לציון שם וכתובת)

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

ל"ע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

אי בתמונה?

הלכה נאמנה

ב. והיה פעם ספור לפני ארבע מאות שנה, מובא בשו"ת מגן שאול (סי' כ'), שהיה חזן שהתפלל מנהג בבני השמשות ביום ערב ל"ג לעמר, והוא רצה לומר תחנון אז מישוהו אמר לו: "אל תגיד תחנון כי היום ל"ג לעמר", ואחר כך הוא שם לב שהוא אמר "ל"ג לעמר", והוא יכול אחר כך לספר עם ברכה או לא [שהרי כשאמר ל"ג לעמר, הלא הזכיר כבר שהיום שלשים ושלשה לעמר] התשובה היא ש**יכול לספר עם ברכה**, מכמה סבות. סבה ראשונה, שהוא לא התפנו לספירה בכלל, אלא התפנו לומר שהלילה זה חג, כי ל"ג לעמר בשבילנו זה חג. וסבה שנייה, של"ג זה רק בגימטריא, והוא לא אמר שלשים ושלשה מפרש, והרי יש מחלקת אם מי שספר בגימטריא או בראשי תבות יצא ידי חובה או לא [ראה בשו"ת בית נאמן עמוד ר"ו]. וסבה שלישית, **שיש אומרים שהשבועות מעבבים** [ראה שם עמוד ר"ט] והרי הוא אמר רק "ל"ג" ולא אמר "שהם ארבעה שבועות והמשנה ימים". וסבה רביעית, שגם היה בבני השמשות שגם אדם (אבל מרן בסי' תפ"ט ס"ד כותב שגם בבני השמשות אם אדם עונה לחברו הלילה כך וכו', יכול לספר בברכה), אז יש כאן כמה ספקות ולכן זה בסדר ויכול לברך (פי' יש לנו כלל בעמר שאם יש לה ספק ספיקא אמה יכול לברך. ואת זה למדנו בעבר (בגליון מס' 11, אות ו') על פי המכתם לדוד (חאו"ח ס"ג) שאומר שאף על פי שברך כלל פשיש לה ספק בברכות לא מבדלים, בעמר מצדדים את הדעה שפסידת העמר דאורייתא ומבדלים, כי אם יש ספק במצוה אז הברכה נגדרת אחריה, ולכן בעמר יכולים לצרף ספקות). (גליון 12 אותיות ג' ד' - ספר השיעור עמוד ר"ה).

א. יש דין שכתב רבנו דוד אבודרקה (עמוד רמ"ב): מי ששאל אותו חברו כמה הלילה לספירה, יענה לו **אתמול כך וכך**, שאם יאמר לו היום כך וכך, לא יוכל אחר כך לספר עם ברכה (האבודרקה חי בספרד בזמן הטור (ויש אומרים שהיה תלמידו של הטור), בערך בשנת תש"ת אלפים ק'), וככה פסק מרן (בשלחן ערוך סימן תפ"ט סעי' ד'), וכלם יודעים את זה, לכן אדם שרוצה לדעת מה לספר, שואל את חברו "כמה היה אתמול לעמר" והוא עונה לו, ואם שואל אותו "כמה הלילה לעמר" לא עונה לו אלא מה שהיה אתמול, ויש על זה קשיא, שהרי מרן עצמו פסק (בסימן ס"ד) שמצוות צריכות פניה, דהיינו אם אדם עושה מצוה, הוא צריך לכוון, ואם אינו מכוון, לא יצא ידי חובה (אמנם יש דעה שמצוות אינן צריכות פניה, אבל מרן פסק שצריכות), ואם כן מה אכפת לה אם יענה לחברו הלילה כך וכך, וכי הוא התפנו לספר? הרי הוא התפנו רק לענות על השאלה. ואם תאמר שגם רק לכתחלה כדאי לענות לו של אתמול כדי לצאת ידי חובת הדעה שמצוות אינן צריכות פניה, הרי מרן כותב (שם) שאם אדם עונה לו היום כך וכך, אינו יכול לספר אחר כך עם ברכה, והרי אני לא התפנתי לספר אלא רק לענות לו, ויש לזה כמה תרוצים, ואחד מהם שפסידת העמר בזמן הזה דרובנו, ובדרבנו מצוות אינן צריכות פניה (ויש סיעתא לזה), אבל יש אריכות רבה בדרך הזה ואין תשובה ברורה, ובכל אופן אם הוא מכוון בפירוש כשעונה לחברו שאינו מתפנו לצאת בזה ידי חובה, אז יכול אחר כך לברך, אבל לא כלם יודעים לכוון שלא לצאת, ולכן תמיד העצה הטובה ביותר לומר את הספירה של אתמול.

למען הספר

שמונה דורות של תלמידי חכמים

ביום ששה באדר, יום פטירת מורנו ורבנו הגאון רבי שאול הכהן, מחבר ספר לחם הפנים. העולם לא יודעים כמה היה גדול, ואני יודע מתוך כתב יד שלו שראיתי במו עיני, בחבור שלו על התורה "קרגי רמים" (עבודתי עליו כמה שנים ונדפס), שכתב שם: "יהי רצון, שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי ומפי זרע זרעי עד סוף כל הדורות". ומאז ימיו עד היום שמונה דורות כלם תלמידי חכמים. ויש מהם גדולים בתורה, כמו מרן רבי כלפון זצ"ל שהיה אב בית דין בג'רבה וכתב מאה ושלשים ספרים. וכמו בנו של רבי כלפון [הגאון רבי אברהם מגוז הכהן זצ"ל, נפטר בשנת תרצ"א] שחי שלשים ושלשה שנה וכתב ספרים, ואי אפשר להאמין שנער בו ארבע עשרה כתב חבור ארבע מאות דף על מסכת חלין (ויש נדפס). אבל גם בדורות הבאים היום הם תלמידי חכמים, ומהם עורכים ירחונים תורניים ועוד, הכל בא מכוח ומכח התפלה שלו, אין דבר כזה, רק אצל זרעו של החתם סופר, שכתב בצנאטו "שלא יבוש המעיין ולא יקצץ האילן". אבל בודדים יש פאלה. [וראה עוד בגליון הקודם במדור ידע תדע]. (גליון 161 אות ד).

חיזה

שמות שבעה מספריו של רבי יוסף חיים זצוק"ל

תשובה לחידה נמצאת בעלון חנוכה. חשיבות ניתן לטעות כפי בית נאמן 079-9270505 (חובה לציין שם החיבור) נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב.

פתרונות מגיליון קודם:

מתוך החידה: סבו תלמיד מרן והוא התכתב עם הרב פרי חדש. הראשון לציון הראשון הוא רבי משה גאלאנטי שחי, התכתב עם הפרי חדש, וסבו הגאון רבי משה גאלאנטי הראשון הוא תלמיד מרן הבית יוסף, הווכה: ב. בוקר - צפת.

מתוך מי בתמונה: הגאון המופלא הבקי רבי משה חורב זצ"ל, מחבר הספרים אור החמה, תורה מסיני ועוד, מרבני ישיבת כסא רחמים, נפטר תשע"ו. הווכה: נריה טיים - קרית עדה

ידע תדע

לו כי היום לא מבינים את התרגום, (ואם לא מבינים את המקרא הרי גם את התרגום לא מבינים). וככה נשארו רק התימנים שקוראים כל פסוק עם התרגום שלו (והיום גם זה התמעט, יש קוראים רק עד שני או שלשים), אבל התרגום הזה-תרגום אונקלוס כל כך יקר, והתימנים שמרו עליו (התרגום שלנו בדפוסים היה מלא שגיאות, עד שזכיתי לתמו אורו ונדפס בהמש המדקדק "איש מצליח", ויש בדקנו כל מלה בתרגום, ותקנו כמה דברים על פי התאג' התימני). אז התימנים שומרים את הנסח המקורי, ואם כן מסתבר שבזמן חכמי התלמוד מנו את העמר בארמית, אלא שהיום אומרים בעברית כי מבינים עברית יותר טוב מארמית. (גליון 12 הערה 3 - ספר השיעור עמוד ר"ד).

של אתמול יתקנו אותו באתמול, ועוד לא ספריה של הלילה, זה נראה הטעם שלהם שמתחילים בספירה של אתמול, ולמה הם סופרים בארמית? יכול להיות שככה היה המנהג בזמן התלמוד, ואחר כך כל העדות שנו לדבר בעברית, אבל התימנים המשיכו ככה. והתימנים יש להם הרבה דברים עתיקים. כמו למשל קריאת התרגום בספר תורה, שבזמן הגמרא היו קוראים בספר תורה כל פסוק עם התרגום שלו, ואחר כך יותר מאחר הפסיקו את זה. ולפני אלף שנה היה חכם אחד מרוקאי, שמו רבי יהודה בן קורייש, שכתב אגרת מוסר על זה שהפסיקו לקרוא את התרגום, הוא אמר שהתרגום חשוב ויקר מאד, אבל לא שמעו

התימנים נוהגים למנות את העמר בארמית (כל עדה יש לה מנהגים משלה), הם אומרים: "אתמול היה כך וכך בעומרא, והאידינא עשרים ותריין יומין בעומרא", ולמה הם מונים גם את מה שהיה אתמול? אלא כנראה הפננה ככה, שהרי שליח צבור סופר את העמר, ואחרי שהוא סופר הצבור סופרים אחריו, ואם שליח צבור טועה אז הוא מטעה את כלם, כלומר אם הוא אומר למשל הלילה "היום שלשה ועשרים יום" במקום שנים ועשרים, והצבור יתקנו אותו "היום שנים ועשרים", נמצא שהם כבר ספרו ולא יוכלו לברך אחר כך, ולכן השליח צבור אומר: "אתמול היה כך וכך", ואז אם הוא יטעה בספירה